

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конт. почт. шаян. 504-060.
Конт. почт. шаян. 143-322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зод.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
Фр., Чехословаччині 30 ч. н.
— в усіх прочих краях по
7-50 зод.

Телеф. Редакції: 219-41.
Друківні: 229-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Господарська конференція у Міністерстві Скарбу.

КОМУНКАТ У.П.Р.

В середу 6. травня н. р. почалася в Міністерстві Скарбу у Варшаві триденна конференція представників У.П.Р. і наших господарських установ з представниками Міністерства Скарбу в справі найактуальніших болячок нашого господарського життя. Народа відбулася під промовою віцепрем'єра і міністра скарбу Квятковського, а брали в ній участь крім віцепрем'єра ще віцеміністер скарбу Лехніцький, директори

департаментів, представник державної контролю забезпечень і ПЗВУ та директор державних монополій, а від УПР голова Василь Мудрий, члени Президії Вол. Целевич, Ю. Павликовський та О. Луцький, посол З. Пеленський і директори: „Зембанку“ В. Сигалевич і „Дністра“ Я. Колтушок. На конференції обговорено й узгоджено цілий комплекс справ зв'язаних із нашим економічним життям.

Військове зближення між ССРСР і балтійськими державами?

РИГА, 7. 8. ПАТ. Як подає литовська преса, шефи ген. штабів Литви та Латвії запросили представників червоної армії познайомитися з військами їхніх держав. Кружляють чутки, неюби на Литву вибиралась ще й окрема більшовицька військова делегація, щоб познайомитися з лит. армією та розглянути можливості її реорганізації та розбудови.

НОВЕ УЗБРОЄННЯ ЛИТОВСЬКОЇ АРМІЇ?

РИГА, 8. 5. ПАТ. З Ковна повідомляють, що цього року запаси резервістів будуть переведені на більшу скалю, як дотепер. Додатковий військовий персонал буде розподілений між військовими школами старшини артилерії та десантних правдоподібно з огляду на засоблення литов. армії у нові типи зброї.

Конфлікт довкруги французької залізниці в Абісинії.

ЛОНДОН, 8. 5. ПАТ. Вибух поважний інцидент між італ. владою і управою залізниці Аде Абеба — Джибути в справі транспорту військ та воєнного матеріалу. В урядових кругах Парижа і Риму нема про те ніяких вісток.

ГРАБІЖІ В ГАРРАРІ

ДЖИБУТІ, 8. 5. ПАТ. Вістку про заворушення в Гаррарі підтверджують; більша частина міст в огні. Напад бандитів на Діредуа відпер-

ла франц. залога. Італійці віддалені від Гаррару всього на 15 кілометрів.

ВАШИНГТОН, 8. 5. ПАТ. Америк. журналістка Міс Мід найшлях; вона здорова.

ІТАЛІЯ НЕ ОРГАНІЗУЄ ТУБИЛЬЧИХ ВІЙСЬК.

ЛОНДОН, 8. 5. ПАТ. Італ. амбасада в Лондоні заперечила вістку немовби італ. уряд задумував організувати в Абісинії велику армію з тубильців.

Сальви на повитання негуса.

КАІРО, 8. 5. ПАТ. Брит. корабель „Ентерпрайс“ що везе негуса з 45 особами почоту прибув в год. 16. до Порт Саїду. Цілий рух в пристані тоді стримали, скріпили військові стійки коло митної комори. Коли появилася „Ентерпрайс“, перед яким плало 14 поміційних суден, три британські воєнні кораблі та один французький дали сальву. Залога „Ентерпрайса“ ухилилась на покладі, щоб відповісти на привіт, негус також вийшов. З берега товпи приглядали мовчки, члени італійської колонії вивіси-

ли здовж берега італ. прапори.

ГАЙФА, 8. 5. ПАТ. Владда видала дуже суворі постанови, щоб забезпечити приватний характер побуту негуса. Журналісти мусіли дати слово честі, що не зближаться до негуса, ажки він приїде до Єрусалиму.

В телеграфічному уряді чекають на негуса тисячі телеграмів з різних кінців світу.

ЄРУСАЛИМ, 8. 5. ПАТ. Сьогодні в 16. год. приїде залізницею з Гайфи негус.

Бритійський квестіонар для Німеччини.

БЕРЛІН, 8. 5. ПАТ. Вчора передполуднем англійський амбасадор сер Філіпс доручив міністратові текст брит. квестіонаря; його зміст

тримають в тайні. Припускають, що є це дипломатичний документ загального змісту; про Надрену не згадує, про Австрію поверховно.

Перегони у зброєннях мусять покінчитися війною.

ВАШИНГТОН, 8. 5. ПАТ. Підчас дискусії над бюджетом моринарки сен. Най заявив м. ін.: Перегони у зброєннях мусять покінчитися війною. У нас багато говорять про війну з Японією, а наразі разів пропонують бюджет оборони держави. Тимчасом панування військових інтересів було б вже давно в Японії покінчилося, якщо б не підтримували їх інші зброєння.

РЕКОРДОВИЙ ВОЄННИЙ БУДЖЕТ.

ВАШИНГТОН, 8. 5. ПАТ. Сенат затвердив до бюджету департаменту війни, ухваленого вчора послів

І АРГЕНТИНА ЗБРОЇТЬСЯ.

БУЕНОС АЙРЕС, 8. 5. ПАТ. Отвиряючи сесію парламенту, президент Аргентини виголосив промову, у якій м. ін. домагався кредитів на дозброєння та на будову корабельних верстатів.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних блочків Р. Ш.

Рахуй гроші з тиха — не знаєш лиха!
навчає стара українська приповідка, тому складайте своїощадності

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

що зберігає вкладки у строгій тайні.

З ПЕРЕХРЕСТЯ польсько-української боротьби.

На маргінесі історії тернопільської гімназії.

Перед світовою війною вийшла в 1907 р. наглядом Статистичного Бюро Краєвого Виділу у Львові велика публікація колишнього професора львівського університету д-ра Йосифа Бузека про віроісповідні національні відносини в Галичині на основі вислідів перепису людності з 31. грудня 1900 р. До публікації долучено дві великі карти — віроісповідну і національну, — де окремими барвами означено віроісповідний і національний стан кожної адміністративної громади. Вже перший погляд на ці обидві карти вказує на прямі шляхи польської історичної експансії на українські землі, який сьогодні йде здовж залізничного шляху Перемишль-Львів-Тернопіль з охремим відходом з Перемішля на Хирів-Самбір-Рудки до Львова, що вже здавна була головним осередком польської колонізації. Другим вислідом польської національної експансії стало величезне Поділля (повіті Тернопіль, Теребовля, Скалат і Збараж) з прямим продовженням на схід до Києва через Проскурів-Бар-Винницю-Білу Церкву, що його нині відома більшовицька політика здебільша вже закінчувала. На північ і південь згаданого шляху є у Східній Галичині чиста або мало перемішана українська національна територія, яку щойно в останніх часах теперішніх Польща хоче зробити національною мозакою. На цікаві і для нас дуже повчальні перемишлі в національній структурі Східної Галичини аказував перед війною пок. д-р Вол. Охримович, а сьогодні робить це доцент краківського університету д-р Т. Кубійович у своїх дослідах з поля національної статистики.

На жаль, вислідами цих дослідів у нас за мало інтересувалися. Зокрема не було у наших практичних діячів достаточного розуміння великого для нас значіння призьбучанської полоси з її тернопільським бюстеном, на якій вже здавна зсередали поляки свою увагу. Церковно-національна політика львівських римо-кат. архієпископів пок. Більчевського й теперішнього Твардовського з будовою нових численних костелів та оснуванням нових парохій, що множаться щорічно у значному числі, діяльність польського Товариства Школи Людової і повставших недовго каторій будови польських людських домів (дє речі — головню з публичних, передовсім комунальних фондів і звичайно під проводом старостів) і то навіть у громадах з малезенькою жінкою латиників, врешті зняла земельна політика польських урядових і громадських чинників змирність ясно й послідовно до цього, щоб на збруччє поставити польську національну перегороду.

Мета цих заходів відома. Роблять це нині з цією самою ціллю й більшовики, виселяючи на ці землі наше населення з призьбучанської полоси для призначення їм московських колоністів. Збруччє став перехрестям цих переділадів не тільки польсько-української національної боротьби але й теж боротьби двох сумесних держав, а на

в'їть і двох поборюючих себе безпощадно світів — монголо-азійського, себто більшовицького й європейського.

Поглядські полки з часів пруської заїманщини досадили на собі фізикальне право — егер Друк махт ден Відердрук — і гідно та остаточно з успіхом протиставилися німецькому наступові. Це було й у нас в Галичині для відпору польського наступу. Перші квітні національного самопізнання й організації повстали на наших західних окраїнах над Сяном в Перемишлі вже в другій декаді 19-го ст. й там рівнож уперше з наших провінціальних осередків пішла наша новочасна організація й оборона. Хронологічно опісля друге місце у цьому заняв Тернопіль — дві половини, найбільше загроженої польською експанзією.

На Сян бе безпосередньо й безпашанно зі заходу сусідня польська національна стихія, на Серет і Збруч йде вже пильово зорганізований польський наступ. Природно, що якраз тут вже давно пішла і з нашого боку пильова оборона. Тут зродилася й на селі дуже активна національна відомість, що давніше не допустила у себе московської язви, а сьогодні не допускає комунізму. З цього огляду в нині галицьке Поділля найчистішою половиною з усіх українських земель.

В починках нашої сучасної національної організації Тернопіль був першим подільським містом, що створив у себе осідки нашої культурно-освітньої, шкільної, товариської — опісля й економічної праці. Тернопільська гімназія славилася їм у протиставі до Перемишля, а навіть Львова, що була виключним огнищем української національної свідомості, яка не допустила зовсім до молоді сильної колись московської течії. З мурів цієї гімназії вийшла довга низка наших учених, діячів і провідників. Згадати хочби відомі імена трьох учених європейської слави — пок. д-ра І. Пулюя і жиючого д-ра І. Горбачевського та пок. д-ра Ст. Дністрянського, основника і ред. «Діла» пок. Вол. Барвінського та його брата д-ра і політика, заслуженого діяча організації Тернопільщини, пок. Ол. Барвінського, діячів і політиків пок. д-ра Євгена Олексницького і пок. д-ра Євгена Левицького, економічного діяча пок. о. Северина Борачка, єпископа д-ра Гр. Хомишина, сенатора д-ра А. Горбачевського, просвітницьких діячів пок. Івана Кирилюка і пок. Мих. І. Адушинського, єпископа Накшту Будку і чимало молодших, що добре заужилися для українського народу.

Польська організаційна праця у подільському селі в довоєнних часах розпочалася дещо дивніше від нашої і від нас взяла вона свій початок головно в Т. Ш. Л. (Товариство Школи Любомирської), а головними діячами були проф. Ян Закопський, проф. Стан. Сроковський та покійний посол Раймунд Шмідт і суддя Ференц В Тернополі повстав і головний вшехпольський бастион з політичними впливами на значні простори Поділля. Вшехпольські впливи є тут дуже замітні ще й сьогодні й вони є рішальні у протині українському наставленні місцевого польського громадянства. Ніде у Східній Галичині не свідо такої національної боротьби, як саме на Поділлі, де була й найсильніша польська колонізація у довоєнних часах.

Тернопільська гімназія за Австрії мала завжди великий відсоток української молоді, тому й не диво, що місцеве українське громадянство робило адання заходи для оснування у Тернополі української хлопчачої державної гімназії. Основано її шойно в 1898 р. і вона проіснувала до вересня 1930 р., коли її розв'язано розпорядком міністра віроісповідань і освіти, буцім тому, що дехто з молоді був вмішаний у саботажі. Це пізніше показалося цілковито неоправдане. Арештовано вправді декотро з учнів, яких небагато випущено на волю, бо не було за ними ніякої вини, а проти трьох відбулася карна розправа перед тернопільським трибуналом суду присяжних. Як оборонець у цьому процесі мав я нагоду завітати докладно з цілим процесовим матеріалом і могу ствердити, що у цьому випадку і у всіх інших, що відносилися до учнів тернопільської української державної гімназії, усі підозріння у саботажах були цілковито безпідставні. Проголошено вирок, яким унеможливили всіх трьох обвинувачених, але розв'язано гімназії так досі не реактивовано. На її місце отворено негалицько у тому самому державному будинку, збудованому за Австрії спеціально для української гімназії, польську державну дівочу гімназію, четверту з черги попри три існуючі польські державні хлопчачі гімназії.

Літературна нагорода за 1936 рік.

Комунікат Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка.

I.

Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка на своїм засіданні дня 2. травня ц. р. вирішила роздати, як у минулих роках, так і в черговім 1936 році, літературну нагороду за найкращі твори, видруковані в тім році окремою книжкою на західно-українських землях і на еміграції.

Гроші, що залишилися з невичерпаного в цілому фонду літературної нагороди за 1935 рік, призначило Т-во на окремий конкурс драматичних творів, який вже розписаний. Щоб зібрати фонди на літературну нагороду за 1936 рік, Т-во приступає до збирання жертв серед Українського Громадянства та Установ. Рада Т-ва надіється, що Українське Громадянство та Установи, у повнім зрозумінні ваги літературних нагород для української культури, піддержать Т-во у його змаганнях шедрими жертвами, які

дозволять збільшити цього року грошові премії для вигорджених творів.

Жертви просимо слати на адресу: Центрбанк, Львів, вул. 2. Мая 15. із зазначенням «Літературний Фонд 1936». Список жертв буде проголошений у щоденній пресі.

II.

Рівночасно Рада Т-ва повідомляє авторів, які хотять взяти участь у драматичнім конкурсі ТОПЖ-у в 1936 році, що машинописні твори на конкурс треба надсилати до Т-ва означеним довідною делією. Рівночасно у замкненій конверті, означеній тою самою делією, треба подати прізвище автора і його адресу.

За Раду Т-ва:

Ром. Купчинський, Василь Софронів Левицький, голова. референт літ. нагород.

зійо, четверту з черги попри три існуючі польські державні хлопчачі гімназії.

Перший голос за розв'язання української державної гімназії упав на вшехпольському вічу у Тернополі в серпні 1930 р. у формі окремої резолюції. До кількох тижнів цей заклик справді виконано: 540 учнів опинилося поза шкільними мурами, з яких більшість гімназії вже не скінчила й стала пригожим матеріалом для націоналістичної пропаганди. Потерпіла і численний учительський збір, якого членів крім чотирьох перекваліфіковано гімназію, що проіснувала 32 роки та була чинна навіть за російської окупації і з якої мурів вийшли цілі сотні заслужених громадян.

Нині на території тернопільського воевідства з абсолютною більшістю українського населення, національно свідомого й активного, є тринадцять польських державних гімназій, з чого у Тернополі 4, переважно коєдукаційні — у менших містах — або хлопчачі, а тільки одна дівоча. Крім цього є три польські приватні коєдукаційні гімназії з правами публичних шкіл, що удержуються переважно з публичних комунальних фондів (Борщів, Перемишляни і Радехів). Нема лишень відної української державної гімназії, а три приватні українські коєдукаційні гімназії Рідної Школи (Тернопіль, Золочів і Чортків) з неповними правами удержуються виключно власними засобами.

В 1921 р. основано у Тернополі дівочу гімназію Р. Ш. класичного типу, що його в 1926 р. змінено на гуманістичний, де на весні 1929 р. відбувся перший іспит зрілості. Концесіонарем гімназії є місцевий кружок Рідної Школи і він по розв'язанні державної хлопчачої гімназії поробив заходи на переїзд дівочої гімназії на коєдукаційну. Кураторія Л. Ш. О. рескриптом з 27. серпня 1931 Ч. II—8555/31 дала дозвіл на коєдукацію у трьох найнижчих класах, з тим, що кожного чергового року ліквідовано одну найнижчу дівочу класу в користь коєдукаційної. Нині гімназія має 6 класів в осьми відділах, у чому класи I—III є зорганізовані на осн. нового устрою, класи VI—VIII на осн. давнього гуманістичного типу, а усі класи, крім теперішньої восьмої, є коєдукаційні.

Фреквенція в р. шк. 1935/36 є така: а) новий тип: I кл. 27 хл. і 25 дівчат, II кл. у двох відділах 47 хл. і 28 д. і III кл. 29 хл. і 16 д.; б) давній гуманістичний тип: VI кл. у двох відділах 28 хл. і 26 д., VII кл. 17 хл. і 6 д. і VIII кл. 10 дівчат — разом 148 хлопців і 111 дівчат, по народності усі українці.

Учительський збір гімназії складається з у правителя і 11 учительських сил власних і 2 доходячих з державних гімназій, з шкільного лікаря і шкільної лікарки. Учительський збір має повні законом вимагані науково-педагогічні кваліфікації крім двох жіночих сил, що учать на підставі дозволу на навчання.

Гімназія міститься в обширній домішці укр. бурси ім. Качали, окремо адаптованій для шкільних цілей. Має бібліотеку для учителів з 779 творів і окрему для учнів з 1189 творів (українських, польських і німецьких). Має кабінети: 1) історично-географічний, що числить 406 позицій інвентаря, 2) природничий з біологічною робітнею (846 поз.) і 3) фізикальний з фізикально-хімічною робітнею (227 поз.). Окремо є робітня для

практичних занять (196 поз.) і гімнастична зала. Згадані кабінети мають свої окремі фахові бібліотеки.

Більшість молоді походить з Тернополя і тернопільського повіту, меншість зі сумежних повітів; є теж кількох учнів з Волині. Більшість молоді селянські діти. При школі є батьківський кружок. Школа є самовистарчална завдяки годідовим платнім учительського збору. Пересічна шкільна оплата вносить 16 зол. місячно — отже річно 160 зол., коли в державних гімназіях нормальна річна оплата вносить 220 зол.

Гімназію щорічно візитують шкільні візитатори Л. Ш. О. (тепер візитація п. Залеський) і вона має права державних шкіл — неповні, типу б). Фреквенція учнів зростає щорічно; в р. шк. 1934/35 було 218, в р. шк. 1935/36 — 259 учнів і учениць.

У січні ц. р. управа кружка Р. Ш. у Тернополі внесла умотивовану петицію до міністерства віроісповідань і освіти на руки голови УПР пос. Вас. Мудрого (колишнього абсолювента розв'язаної тернопільської гімназії) в справі удержання і закладної гімназії, напроваджуючи мотиви, які подав я вище. Петиція була розглядана на раді міністрів, а окремо ще обговорили її пп. посл. Мудрий і Кузьмович на конференції з міністром п. Свентославським. Пішла поголоска, що уряд утворить у Тернополі з початком шк. р. 1936/37 повну українську хлопчачу гімназію, до якої малиб перейти усі учні теперішньої гімназії Р. Ш. і значне число учительського збору. Учениці малиб перейти до місцевої польської державної дівочої гімназії за зложенням вступного іспиту.

Однак Львівська Кураторія ставить справу зовсім інакше. В п'ятницю 24. квітня ц. р. приїхав до Тернополя куратор п. Гедомський з візитатором п. Залеським. Відбувши візитацію двох класів і коротку розмову з директором гімн. п. Ом. Бачинським, запросили президію кружка Р. Ш. на конференцію. Відбулася вона в кабінеті директора III гімн. п. Лещинського у приваті пп.: кур. Гедомського, віз. Залеського, дир. Бачинського, президії кружка Р. Ш. проф. Іл. Бриковича та проф. Іл. Дякова. Кур. Гедомський поставив справу так, що на його думку не може бути й мови про те, щоб у Тернополі повстала самостійна українська держ. гімназія, а можуть бути паралельні українські відділи при III. польській держ. хлоп. гімназії (давнійший реальний школі) під управою директора цієї гімназії, при чому учні гімназії Р. Ш. мусілиб адавати вступний іспит. У довшій дискусії голова кружка проф. Брикович заявив, що місцеве українське громадянство і сам кружок Р. Ш. не згодяться на таку розвязку, жадаючи, як і у подішій, утворення самостійної української держ. гімназії, що буде реактивуванням гімназії, розв'язаної в 1930 р.; інакше шкода дальших балачок. На цьому конференцію і закінчено.

Отже справи досі не вирішено. Як виходить, становище центрального уряду і львівської Кураторії є відмінне. Українське громадянство в краю уважає справу реактивування української держ. гімназії у Тернополі за загальною національною і так теж трактує її Укр. Парл. Репрезентація. Оскільки знаю, тернопільський воевода п. Дзєвацький-Гінтовт до нашої петиції має ставитися позитивно.

А покищо на тернопільському відтинку все по старому. Д-р Степан Баран.

КОЛХОЗНЕ КОЗАЦТВО.

1). Інші оголошено постановою московського уряду про скасування обмежень щодо служби козаків в армії. Разом з тим Північно-Кавказському козацькому дивізію. Всі ескдрони Староросійської козацької дивізії, утвореної з козаків, як козацькою дивізією, утвореної окремою бригадою. Кавказькі дивізії, утворені з козаків, як козацькою дивізією, утвореної окремою бригадою. Кавказькі дивізії, утворені з козаків, як козацькою дивізією, утвореної окремою бригадою.

Щі розпорядки, що міняють справді дуже малі дієві відносини, не є ніякою несподіванкою. Після виходу козаків на показ, навіть до Парижа, після того, як козацькою дивізією прийняв козацьких „представників“ сам „улюблений“ Сталін, було очевидно, що московський уряд готує чергову демагогічну комедію. Цілий соціалістичний театральний апарат працює гарячкову, намагаючись роздувати звичайний по суті бюрократичний улава до розмірів поважної військової реформи та значної соціально-політичної, а перелік національно-козацької події. Більше-менше театральні ефекти ті самі і при з'їзді козацького, і при спробі використати козаків для військових операцій, словесна повинна на численні збори, численні листи до „улюбленого“ Сталіна з палкими висловленнями „вдячності і відданості“, а обіцявання виплатити і червоноградити, і зупинити на адресу ворогів Москви.

А поза тим варто привертитися уважніше, до кривд цього рідку за нудною большевицькою пародією. За нею криється страх перед війною, спроба змобілізувати чимськоріше всі сили московського шовінізму, використати сили і сили повеленого населення для здійснення війни московської експансії. „Правда“ з 22. IV. 1936. пише, що постановою про скасування обмежень для козаків щодо служби в армії свідчить про „відданість козацтва совітській владі“. Інших доказів цієї „відданості“ часопис цей не наводить; та і знайти їх іще вимушеними терором жандармерії неможливо. До останнього часу населення козацьких країв, а спеціально Кубані, було після України найгірше перекорюване. Лише два роки тому цілі козацькі села знищили карними підрозділами ГПУ за опір урядовій окупації, однієї осені забили понад 1000 на північ, цілі сілничі вилучені на Північній Кавказі голодом, що лютував там ще мен-

ше, ніж на Україні. І це все козаків мали б виставити і несподівано перевернути відданістю Москві? Цього не можуть і самі Криві не вірити.

У листі козаків Тихорізького району до Сталіна на доказ їх повної відданості московському уряду наводять той факт, що протягом останнього чвертьріччя минулого року те першого цього року розійшлося в районі 3429 примірників книжки („Пісня Леніна“). Цей дотеп гідний справді листа заборонців до Сталіна. Не гірше я таке речення: „Ми ні на хвилину не забудемо твоїх пророческих слів промовлених до Рой Говарде про небезпечку війни з боку японських імперіалістів та німецьких фашистів“. Ми готові на твої перші заклик скочити на боєвих, козацьких, козацьких коней (що ледки тримаються на ногах. — М. Д.) і боронити свою соціалістичну батьківщину... „Що хвилини готові ми замінити комбайни і трактори на танки, опанцерені потяги, літаки“. („Ізв.“ 26. IV. 1936.) На їхніх місцях впроваджується: „Дух козаків такий, що хоч зараз у війну. Нема сумніву, що коли вибухне війна, то козацькі дивізії будуть в перших лавах робітничо-селянської армії“.

Ці нахвалювані мілітаристичні демагогії дає змогу дуже легко вгадати, де властиво пса закопано. Приблизно три місяці тому ті самі листи і ті самі воєводиці заклали поштом до Сталіна з Бурят-Монгольської автономної Республіки, який хоч не цілком подарували примусове поста-

чання з особів поживи, як у Далеко-Східній країні, але у великому разі зробили дуже поважні послуги. Служба-ж в московській армії, до якої тепер допускають козаків у військовій обсязі без порівняння полатів, ніж плебанія худоби, чи яка робота в колхозах. За це парт писати листи до Сталіна та урядувати інші демонстрації вірної відданості.

Настрашений небезпечкою війни московський уряд поспішає з похвалюваними вояками, де виступає найбільша „безпека“ в середині держави. А примітне до воєнної роботи козацтво може бути дуже поважною загрозою для московського уряду в часі війни; тому московські моговазди поспішають купити його, може в останній хвилині, гадаючи, що в армії козацтво під доглядом полкових шинків буде безпечніше, ніж у залізці. Ціла московських тридцяти срібних справді дуже невелика, а більше дати Москва не може, бо навіть порушити козацьке кріпацтво козаків з огляду на стан цілої держави не наслідатися. А коли в Москві сподіваються, що козаків, які іншого кріпацтва не знали, не скористають з війни, щоб козацьке кріпацтво сивувати синувати владу московського уряду, то там очевидно дуже помиляються.

Так само помиляється московський уряд сподіваючись захищати донським козакам московський шовінізм, замкнувши їх до своїх військових частин разом з українцями кубанцями. Москва знають добре всі козаків і українців і не українців. „Колхозне козацтво“ не під Москви легко.

М. Данько.

Страшні помилки большевицьких лікарів.

Для 4. травня ц. р. комісаріат охорони здоров'я скликав спеціальне засідання, щоб обговорити засоби боротьби з застудними хворобами лікарських помилок у клініках і московських шпиталів. Час від часу московська преса подає нечуваних просто випадки лихого розпізнання недуги. І так нпр. лікар ставить діагнозу на тиф, тоді, як це є звичайне захворювання після пологів. Ще страшніші речі діються з уживанням невідповідних лікарств. Лікарі московських клінік відсилають тижню недужих, забезпечуючись пе-

ред відповідальністю, письмовними „освідченнями“ своїми, що це діється на їх бажання. „Правда“ пише, що на цьому засіданні говорили про дуже низький рівень знання у лікарів, про півналіфбетичний фармaceutів, про лихе опанування лікарств і т. п. Це згадуючи вже про умови праці в московських клініках. „Правда“ пише, що один лікар приймає 50 недужих денно, ходу недуги не записують і недужий ніколи не залишається під опікою одного лікаря.

Влада Танжеру.

ТАНЖЕР, 8. 5. ПАТ. Законодательна влада Танжеру вибрала на 3 роки нову управу танжерської смуги: головою буде еспанець, заступниками — француз, італієць та англієць. (Місто

Танжер з околицею є — з огляду на важке положення над Гібральтарським проливом, незалежне; управління ним адміністрація, зложена з представників заінтересованих держав).

с. О. ПРИСТАВ.

18

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Наші закарпатські (мадярські) земляки вповні заслуговували на те, щоб їх любити, як себе самого. Це були надзвичайно побожні люди, що у своїх серцях зберігали щирі і правдиві віру в Бога. Своєю пошанністю нагадували ірландців. Цей нарід зразково виконував християнсько-католицькі обов'язки. У неділю ірландський католик, старий чи молодий, бідний чи багатий, кожний спішив до своєї церкви. Священик був в ірландців слугою Бога не лише в церкві, але і всюди поза нею. Ірландська дитина, зустрівши священника, здоровила його чемно, без огляду на те, чи це католицький, протестантський, чи інший душпастир. Вона, як тільки побачила в нього білий обійчик, вже знала, що це священик. А йому слід уклонитися і сказати популярне в Америці поздоровлення „галло!“). Справді приємно було дивитися, як ірландці горнули до свого костела. Йшли до нього лішки, а заможні приїздили автоматами. А всі мали під пахою або в руці молитовник.

Ось так, їхав я до Риму, а завернув на Крим. Почав про мадярських русинів, а вони пригадали мені ірландців. Отже наші закарпатські русини були дуже релігійні. Це потверджує між іншим також той факт, що їх 60 родин спромоглося на власну церкву. Парохів платили 170 доларів на місяць, наклали на себе добровільний податок по три долари місячно від родини.

Галицькі лемки хоч побожні, не дорівнювали закарпатським браттям. Майже кожний мадярський русин умів читати друковане слово і уважав собі за велику честь, якщо мав у своїй хаті мукачівський Збірник. Його тримав він на почеснім місці у шафі, дбав про нього з любов'ю брав його зі собою до церкви. В угорських церквах увесь народ співав утрень. Кантор мусів добре пильнувати, щоб не дай Боже, не захвиляв утрень, вечірні або Служби Божі. Бо була там повна церква цигорів.

Закарпатські русини не мали нахилу до хорового (гармонійного) співу. Вони рапше співали всі разом без ріжниць, хто яким голосом. Для своїх павотців були дуже прихильні, щирі й покірливі. Пристрасно любили свою церкву й образ, що були для них одним рятунком проти розриву і мадяризації. Так само дбали за свою школу й рідну мову.

Наші емігранти зі Закарпаття були також добре організовані. Їх допомогла організація „Соединение“ згуртувала біля себе понад сто

тисяч дійсних членів, а її маєток (в готівці, в каменях та у цінних паперах) перевищував мільон доларів. Закарпатські брати ділами доказували свій поступ, тоді як галичани тільки хвалилися ним на словах.

Але цей справді дуже добрий наш нарід із Закарпаття обступили з усіх боків, мов хижі вовки, різного роду „приятелі“. З них кожний на свій лад „спасав“ його і „рятував“ від загибелі. Царський уряд не жалював грошей і силів їх щедро цілими жменями на поширення московського православ'я між мадярськими русинами. Однак самі рубла не могли багато зробити. Для пропаганди царської схизми треба було порядних „писаків“, не знад Волги, а такі самі закарпатські ренегати. Ці світські пропагатори царства, хоч казали собі здорово платити рублями за свою працю, проте не могли виказатися великими успіхами. Але в кожному разі роздмухували людей.

Найбільшу шкоду приносила своїй церкві її власному народові саме угорське священство. Зараз по приїзді новоімененого єпископа С. Ортинського до Америки, почали деякі угорські священники боротьбу проти нього. Спершу вели її потайки, згодом шораз явіше, сміліше й нахабніше. Причин цієї ворожнечі фактично не було ніяких. Бюрокийний єпископ С. Ортинський, це була така добра, щира, добросерда, вирозуміла й водночас второпна людина, і годі йому було шонебудь закинути. Освітою, яку він дістав від оо. єзуїтів, не міг похвалитися ніодні з тих мадярських священників, що безоглядно цькували проти нього. Чейже всі признають, що Чин оо. Єзуїтів дав людству багато найсвітліших умів. Нам побажати лише, щоб наше духовенство — бай-ба, католицьке чи православне — мало таку всесторонню і високу освіту, як оо. Єзуїти. Тоді наші церкви були б справді церквами на хвалу Божу, а не ярмарочними будками, якто на глум і сором християнству, часто було в Америці.

В Америці вповні виявився талант єпископа С. Ортинського. Тут він за один рік свого побуту опанував основну англійську мову й зовсім плавно говорив нею. У поведінці був тактовний, а в диспутах бистроумний. Ніколи ніхто не чув від нього таких виразів, як „дається“ або „може бути“.

Між священниками були також здібні одишні, однак ніхто з них не дорівнював єпископові С. Ортинському. А проте цей всесторонньо освічений і відданий церковний діяч та щирий український патріот не задовольнив угорських мальконтентів. Їм було цього всього за мало, ма-буть тому, що вони не підзначалися ніодною з його гарних духовних прикмет. Ані один з них не був добрим священником, бо підняли зовсім без підставу боротьбу проти своєї церковної влади. Не були вони також бодай патріотами, бо погорджували мовою свого народу. Вели боротьбу на життя і смерть з власною церковною владою і цим деморалізували своїх парохів.

(Далі буде.)

Станиславівське воєвідство і станиславівський повіт у світлі перепису з 1931 р.

(Продовження.)

VIII.

Як вище було згадано, віроповідні статистичні дані повітів є найкращим критерієм для

підання національних відносин воєвідства. Чергова таблиця подає образ віроповідних відносин:

ПОВІТИ	Греко-католики	Римо-католики	Мойсеєві	Евангелісти
Стрий	108.052	70.8	23.404	15.0
Долина	89.781	76.9	15.630	9.3
Надвірня	113.017	80.3	15.214	10.7
Коломия	121.240	68.8	31.925	18.2
Косів	80.848	86.1	4.976	5.3
Снятин	61.755	79.2	8.659	11.1
Городенка	69.728	75.2	15.519	16.7
Томаш	76.621	66.5	31.478	27.0
Станиславів	123.767	62.2	42.519	21.2
Калуш	80.708	78.9	14.418	14.1
Жидачів	63.118	75.7	15.094	18.0
Рогатин	90.406	71.2	27.198	21.3
Воєвідство	1079.008	72.9	245.945	16.5

Греко-католики українці у всіх повітах станиславівського воєвідства мають рішучу перевагу і під цим оглядом станиславівське воєвідство серед інш. воєвідств представляється найкраще. Деяко менший відсоток населення творять українці лише в трьох повітах, а саме в станиславівському, томашівському та коломиїському. І коли в станиславівському та коломиїському повіті причиною цього явища є скучення польського та жидівського населення в формі островів у центральних містах цих повітів, то в томашівському до деякої міри також у жидівському та городенському повіті за збільшення відсотка польського елементу (як пояснюють це нині польські інтерпретатори) впливають не міст, але польська колонізаційна течія, що посувалася здовж Дністра на південний схід. Для збільшення польського елементу міста мали значіння лише у Станиславівщині, Коломиїщині та Стрийщині, зрештою в інших повітах вплив міст був доволі слабкий. Найслабший польський елемент у Косівщині (5.3 %).

Жиди на селах творять малий відсоток населення, найбільші скучення жидів — це більші міста, як Станиславів, Коломия та Стрий, де вони творять найбільшу чисельну групу населення.

В чотирьох повітах станиславівського воєвідства викликає перепис 1931. р. ще одну віроповідну групу, а саме євангелістів (Стрий, Долина, Станиславів та Коломия). Цю групу творять німці-колоністи, але також українці, що

покинули греко-католицьку церкву. В самому лише станиславівському повіті українців євангелістів є понад 800 (Горохолова, Богородичин Стари, Невочин і ін.).

Михайло Зварич.
(Продовження буде).

Зменшені засіви в ССР.

„Правда“ з 5. травня пише, що цього року засіви зменшилися на 17 відсотків у порівнянні з минулим роком. І так цього року засіяно 34,751,000 га тоді, як минулого року 30. квітня було засіяно 60,079,000 га. Щодо цього стверджує, що засіви припинилися в багатьох краях і районах. І так у Свердловському районі засіви виконали лише на 2 прп. Спеціальний неспокій викликає положення у краях: Саратовським, Кузбаським і в Башкирії. Подібно як минулими роками населення нероздільно користується з засівами. В поодиноких машинно-тракторних станціях трактори стоять бездіяльно вераз по кілька днів.

ШЕВЧЕНКО У СТРАТОСФЕРІ.

МОСКВА, 8. 5. ПАТ. Відомий совітський летун Шевченко піднявся на отвєртому літану до стратосфери; він осягнув висоту 11,100 метрів.

ЖІНКА У ФРАНЦУСЬКОМУ УРЯДІ.

ПАРИЖ, 8. 5. ПАТ. Франц. преса допускає можливість, що у новому кабінеті портфель здоров'я дістане пані Жермен Пікар-От. Булаб це перша жінка на становищі французького міністра.

Зміна адреси і зол. Можна прислати поштовыми марками.

ЩО ЦЕ ЗНАЧИТЬ?

Кураторія Львівської Шкільної Округи видала об'явку до ч. 121/36 з дня 20. квітня ц. р. Нр. I. 7501/36 в справі присутності шкільної молоді одного обряду (віроповідання) на науці релігії другого обряду (віроповідання). Ось текст цього об'явки:

„В цілях упорядкування справи присутності шкільної молоді одного обряду чи віроповідання на лекціях науки релігії іншого обряду (віроповідання), спричиненої недостатньою відповідних приміщень і konieczністю охоронити дітям перед перебуванням у приміщеннях атмосферичних умовинах на дворі в часі, коли відбувається в шкільній кімнаті науки релігії іншого обряду (віроповідання), зарекомендувати шкільній молоді не володіти (валентасен), але за вказівкою вчителя релігії іншого віроповідання сидіти на тих лекціях окремо при іншому віроповіданні, а не обряді. — Куратор О. Л. Ю. Гадомський“.

Отільки об'явка.

А тепер як це виглядає у шкільній практиці? Вовмимо нпр. містечко, де діти гр.-кат. обряду не мають від 9—10 год. місяця на науці релігії, хоч є кімнати для дітей римокат. і мойсеєвого віроповідання. Тому ті діти гр.-кат. священник мусять учити науки релігії по лекціях від 13—14 год. Отже ті наші діти від 9—10 год. не мають де дітася, а не сміють володіти; а в там нпр. дітей лат. обряду повна класа, а дітей мойс. віроповідання менше та в більшій місці у власні. Ніхто дітей гр.-кат. обряду не питається, куди їм іти на мойсеєву релігію (інше тільки віроповідання), бо учитель мойс. релігії під натиском управителя школи й поновивши об'явку Кураторії, немов відразу згодиться (ну, нехай би не згодиться — зараз йому об'явку відсунуть!) і тоді гр.-кат. діти будуть учитися, окремо сидючи, мойсеєвого закону! — Як на це вреагують батьки, яку атмосферу викличе це серед дітей, над тим референт Кураторії не думав, підсудуючи свою думку п. кураторові.

РЕДІЯРД КІПЛІНГ.

Саїс панни Югаль.

(Докінчення.)

Скоріше чи пізніше Стрікленд опише свої пригоди. І цю книжку варт буде купити, а навіть поручити іншим.

Дотепер служив він вірно, як Яків служив Рахелі і час його відпустки добігав до кінця, коли прийшла еспльозія.

Він дійсно всіми силами старався зберегти холодну кров, коли був свідком залицання, що про них я згадував, однак вкінці прийшов вибух.

Один старший дистингований генерал попросив панну Югаль, щоб вона вибралася з ним верхи на прогулю і в часі їзди почав так залицатися: „Ви є лише кокеткою“. Жінці дуже важко оборонятися перед такими компліментами, а при слухуватися ще прикріше.

Панна Югаль тремтіла як листок зі страху, бо ті слова доходили теж до вух її саїса.

Делю Стрікленд зносив це доки лише міг. Вкінці вхопив за уздечку генеральського коня і говорючи якнайспокійніше по англійськи, попросив генерала, щоб той залишив це місце, якщо не хоче опинитися разом з конем у рові.

Хвилину пізніше панна Югаль плакала, а Стрікленд побачив, що він безнадійно скомпрометований і що все скінчене.

Генерал вважався, коли панна Югаль оповідала йому, перериваючи саїсами, історію про перездягнення і про їх заручини проти волі батьків.

Стрікленд кляв у душі і зложився на себе самого, а ще більше на генерала, що допровадив його до того вибуху. Він не говорив ні слова, лише притягнув коня за уздечку і готовився завдати генералові порядного прочухана, щоб мати принайменше таку сатисфакцію.

Але коли генерал як саїд зрозумів у чому річ,

коли він пізнав, що це Стрікленд, то мало відлиху не стратив і на одлі так сміявся, що мало не впав з коня. Стрікленд казав він, заслужив собі на „хрест Вікторії“ і то за те тільки, що так добре зміг вдавати саїса.

Накмінь він накинувся на себе самого, — признав, що він справді заслужив буюв, але що він вже трохи за старий на це, то нехай йому Стрікленд вибачить на цей раз. Пізніше він погратулював місс Югаль за її нареченого.

На скандальну старичку справи не звертав він найменшої уваги, бо в дійсності це був добрий дідусь і до того дуже чемний, а мав лише слабкість до молодих дівчат.

Потім знову почав сміятися і заявив, що старий Югаль мусів бути дурень.

Стрікленд попустив коневі уздечку і дав генералові зрозуміти, що коли вже річ прийняла такий оборот, то краще булоб, якби він прийшов йому з помічю. Стрікленд знав слабкість Югала до аюдей з титулами, що то збирають багато почесностей завдяки своєму імені і займають передові становища в державі.

— Це щось мовби піднесення заслони, — сказав генерал — однак нічого, я вмишлюся до того і поможу вам, хочби лише для того, щоб оминути буюв, на які я собі поправді заслужив. Вертайтеся до хати, пане поліцейський саїс, одягніться як пристало, а я заберуся до Югала. Панно Югаль, чи можу попросити вас, щоб ви поїхали трухнем до дому і заждали там?

Яких см мінут пізніше у клубі повстала велика метушня: якийсь саїс, убийний по своему з турбомом на голові, просив: — Змилосердіться на Бога! — позичте мені хто вечірнього строю!

Закри його пізнали, повстало кілька дманих смел. Вкінці дістав він таку купу зі содою від одного — сорочку, від іншого — штани і т. д.

Він гнав як шалений на яздому поні, що

*) Раса малих монет.

його захопив по дорозі, щоб лише скоріше дістати до старого Югала.

Генерал у червоній святочній уніформі з дорогої шовкової матерії, вже випередив його там.

Що він сказав Югалеви, про це Стрікленд не дізнався ніколи, однак Югаль прийняв Стрікленда чемно, а пані Югаль, зворушена відданям, що його виказав фальшивий Делю, була незвичайно добра.

Генерал горів з радості і лише затирав руки.

Звійшла місс Югаль і заки батько Югаль зрозумів, що з ним діється, вже вирвали від нього благословення, а Стрікленд метнувся просто до телеграфічного уряду, разом з місс Югаль і по відомств, щоб йому ансладли його кукри.

Останнє непорозуміння, що стрінуло його цього дня, було тоді, як якийсь незнайомий зажадав від нього свого украденого поні!

Стрікленд і панна Югаль одружилися, лише Стрікленд мусів зложити святоще приречення, що занехає свою стару систему а вільметься до нової праці, що приносить більше грошей і скоріше запровадить його до Сміля.

Стрікленд занадто любив свою жілку, щоб зложити приречення, однак це була для нього тяжка проба, бож вулиці, торговища, розмови — все це манило його, все це запрошувало його до нових подорожей, до нових діл і відкрить.

Одного такого дня, він не додержав обітниці, що витягне свого товариша з біди. Однак це було вже давно; тепер він майже зовсім втрачений для того, що він звав „полюванням“. Він забув жаргон, мову жебраків, всякі знаки, які кожний, що хоче стати зразком, мусить безумовно знати.

Тепер він, як адміністратор, виповнює статистичні листки.

Переклав Роман Лунь.

Або скажіть, що в іншому містечку чи селі гр.-кат. обряди не хочуть йти на науку релігії латинського обряду, хоч свідченням виправно вийшли на це, а управитель школи по думці обіймає видів такий принада. Чи це дітям по-вільно за промислу і чи не можуть інші люди зробити в цього буття в інших історія?

Можу трайтивсь і таке, що діти гр.-кат. обряду не хочуть йти на науку релігії латинського обряду, але на науку релігії мейсесової віри будуть волочитися по синах у школі чи по парку або в по вулицях проти виправного крикаву управителя школи, укріпця. Чи нам не відомі випадки, що за таку поведінку дітей закінчили управителі школи-українці? „Вороже відношення до інших народів“? Знаємо навіть випадки, що за женьшу промислу в цієї ділянки управителя школи українці усунули з посади... Чи може в кураторові подати число окружної дисциплінарної комісії?

Врешті в куратор анав постанови кожорда-ту, а там ніде нема навіть згадки, що діти гр.-кат. обряду мають учитися релігії в латинському обряді, а вже мови не може бути, щоб наші діти мали учитися релігії мейсесової. Якжеж потодити обійня до ч. 121/36 в куратора в конкордатом?

Прому собі теж уявити, що це буде за наука релігії і як з того вийдуть наслідки, як на науку релігії гр.-кат. обряду будуть приходити діти мейсесової віри! Ні — це вже буде кумедно відомоще.

Хочемо вірити, що згаданий обійняк є однім великим „енорозумінням“ і його негайно відкинуть.

На руїнах абісінської столиці

РИМ, 8. 5. Стефані. До приходу італ. військ були підпалені м. ін. архів, школу та будинок біля палати негуса. Дільниці палат і віль містерів та расів — це одно пожарище. Одинокий будинок в центрі міста, що не згорів, це гостиниця „Імперіаль“ яку боронив відділ військ, що його винаймали собі власники.

ПОСОЛЬСТВА ПІСЛЯ ОБЛОГИ.

РИМ, 8. 5. ПАТ. Стефані повідомляє: Коли італійські війська увійшли до столиці Абіссинії в переходили попри британське посольство, англійські громадяни заховувалися зовсім байду, але, зате перед посольствами Німеччини і Франції витали італійських воєнків з одушевленням. З хвилюю, коли італійці авійали до столиці були гробіжників потікали. Турецьке посольство знищене до тла. Сам турецький посол тільки чудом врятувався. Його оба слуги вбиті, а сестра пропала. Гробіжники не зачіпали тільки британського посольства, бо воно було обведене кільчастими засіками й боронили його скорі грик.

АНГЛІЙСЬКИЙ І АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНСУЛЬ В АДІС АБЕБІ.

ЛОНДОН, 8. 5. ПАТ. На випадок, якби в Адіс Абебі закінчували всі посольства, то Велика Британія залишить свого консула.

НЬО ЙОРК, 8. 5. ПАТ. „Нью Йорк Таймс“ довідується, що після анектування Абіссинії Італією америк. посольство в Адіс Абебі замінить на консулат. Той самий часопис припускає, що небагато знесуть ембаго на зброю та муніцію з огляду на кінець війни.

ВІДЗНАЧЕННЯ.

РИМ, 8. 5. ПАТ. Вчора рано доручив король Віктор Емануель Мусолініві відзнаку великого Хреста Савойського Ордену за те, що як міністер війни приготував підбій Абіссинії.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці М. БИК у Ягилонська ч. 24. Шліфоване 30 x 100 мм. Тел. 252-54.

Соціалістично-комуністична ідилія у Франції.

ПАРИЖ, ПАТ. Провідник французьких соціалістів Блэк, мав на сторінках часопису „Le Populaire“ комуністів узяти участь в творенні майбутнього уряду. Правда, комуністи цього не обіймали перед виборами, але тепер умовилися: вони адобули більше мандатів, ніж зазначено припускали, а крім того, ініціативу творення уряду беруть соціалісти, а не як дові — радикали. Мимо того орган комуністів „Юм-іт“, заявляє, що комуністи участі в уряді не візьмуть, зате пропонують оклепати до Париза мови всіх вибраних послів „Людського Фронту“

Заборона ввозу товарів з закордону.

На останній засіданні рада міністрів у Варшаві видала заборону привозити всі товари з закордону. Розпорядок не торкається товарів, що їх привіз поруч: німецько-польська конвенція у справі Горішнього Шлеска з 15. травня 1922. р. і договори про малий прикордонний рух. Розпорядок не торкається теж товарів, щодо яких обов'язують митні зняжки або звільнення від мита. Розпорядок про загальну заборону привозу всіх товарів має на меті узгодити товарні обмеження з девізовими обмеженнями. Девізи будуть розділювати в рамках девізових обмежень. Одночасно рада міністрів прийняла проект декрету президента у справі контролі товарного обороту з закордоном. Декрет передбачує створення комісії товарного обороту, яка буде наглядати над експортними транзакціями.

Міністерство промислу і торгівлі повідомляє: Поширення регламентації товарного привозу з закордону на цілий привіз тісно зв'язане з обмежувальними девізами і золотом і в дійсності не вводить нових господарських обмежень. Слід пригадати, що тепер регламентація товарного привозу з закордону обіймала коло 80 відсотків цього привозу. Поширення заборони привозу на товари, які дотепер не підлягали такій забороні, змагає до узгодження господарської політики щодо привозу і до опрацювання загострення політики у змислі обмежень цього привозу. Так як і дотепер, контингенти будуть розділювати на основі політико-торговельних зобов'язань супроти закордону та у зв'язку з дійсними потребами внутрішнього ринку.

Нова перемога єгипетських націоналістів.

КАІРО, 8. 5. ПАТ. Вчора відбулися вибори до єгипетського сенату; на 79 виборних мандатів вафдисти здобули 62, 52 сенаторів змінують.

ВЗАЄМИНИ З НЕДЖДОМ.

КАІРО, 8. 5. ПАТ. Єгипет підписав з Неджом договір, що налагоджує дипломатичні взаємини між обома державами.

Для нашої майбутності не байдує, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

АРАБИ КИДАЮТЬ РУКАВИЩО АНГЛІЙСЬКІЙ ВЛАДІ.

ЄРУСАЛИМ, 8. 5. ПАТ. Арабський національний комітет рішив: 1) продовжувати страйк; 2) від 15. ч. м. не платити податків; 3) поміж остороги високого комісара відбутися пропагандному подорож по краю.

Податків не платитимуть, доки влада не припинить жидівської імміграції; страйк припинять тільки, як створять національний уряд.

Повстання Іраку здавлене.

ЧИЯ ІНТРИГА?

БЕРЛІН, 8. 5. ПАТ. Як стверджує комунікат посольства Іраку, Сергало, провідники одного племені, почали під впливом зазної пропаганди (?) кроки, які загрожали публічній безпеці. Це заставило уряд до збройної реакції; літаки

знищили табір повстанців, наразуючи їх на діймаючі втрати. Провідники племені Лавалі віддалися, в краю панує спокій; цього тижня покінчиться військові операції.

Китайська армія проти Японії.

ПЕКИН, 8. 5. ПАТ. Японський військ. аташе заявив журналістам, що — оскільки в'їзти погодоскам — між комуністами з провінції Шансі та нанкінськими військами дійшло до порозуміння щодо приготування спільної акції проти японських військ. У 29. кит. армії працює комуніст. пропаганда.

Китайські джерела твердять, що переговори представників нанкінського уряду з комуністами — це лише тактичний маневр проти японської пресії на Китай з огляду на переговори у Тіен-Тсіні.

ЩОБ ВІДЗІСКАТИ ВІЙСЬКОВУ ЧЕСТЬ.

ТОКІО, 8. 5. ПАТ. Вчора відіхали до Манчжурії перші транспортні дивізії піхоти, якої воєнки брали участь у лютевій революції. Командант дивізії ген. Канемур заявив, що на терені Манчжурії дивізії має відзискати втрачену військову честь.

ІНТЕРЕНЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ ДО ПОЛІТИКИ НЕДОПУСКАЛЬНА.

ТОКІО, 8. 5. ПАТ. На тайному засіданні вищої палати мін. війни пояснив причини та хід лютевій подій, опираючись на вислідах слідства. Він категорично підмітив, що амішування військових до політики є недопустиме. Всякі пропозиції з військ. кругів мають переходити через руки міністра війни.

Хочете організовано нести поміч українським інвалідам, то впишіться в члени УКТОДІ. Львів, Потоцького 48. Річна видалка 6 зол., або 50 сот.

З берлінського фільмового екрану.

„НЕМОЖЛИВА ЖІНКА“.

Цим разом (премієра берлінської „Уфі“) виявляється не в подружжя, а неможлива саме тим, що не купує туалет у Парижі, тільки машини для нафтодестилляції в Нью Йорку, визнається у веденні підприємства, а не в любовній грі і т. д. Самоозрозуміло, не без жіночої грації, суверенності, з якою володіє мужчинами підприємства ланішеф, дуже до лиця гордій красуні Доротей Век, а тільки з жіночого руху дуже до аподоби.

Та, не жалі, авторці цього і багатьох інших лібрет (Тез Арбу) не дали спокою лаври Куртс Малерою на полі сентиментально-сенсацийного шаблону. Між елегантним безсовісним нафто-

вим махером (Іргенсен) та радісно-неотесаним інженіром-винахідником (Густаф Фреліх) „мідім“ спадає на ступінь слабкої, неорганізованої жінки. Хтож, як не інженір вичарує з її сліз потоки нафти, палкою промовою пірвавши юрбу, яка бурно повалює сторожу, поставлену при вершинних зрадничому директором? Фонтани репи спалахне послухом, тільки для цього, щоб герої жертвували життям при гашемі вибуховим способом. Над врятуванням (розуміється!) в останній хвилині сколапюється, сажено зачорлена саме скідати потрібно для підкреслення краси обличчя, тепер уже зовсім „можлива“

жінка. Оплески залучали... в деяких рецензіях сильніше, ніж на сцені. Праця жінки на вищих місцях сьогодні не є вже таким винятковим явищем і повинна дати привід до нових і цікавих психологічних спостережень. Дуже природна й гарна гра артистів у зв'язку з добре виконаними окремими образами робить фільму ще такі приємною і цікавою.

НАГЛА ДИМІСІЯ ПОЛК. КОЦА, ПРЕЗИДЕНТА БАНКУ ПОЛЬСЬКОГО.

ВАРШАВА, 8. 5. ПАТ. Президент Мосціцький прихилився до прохання президента Банку Польського міністра Адама Коца і звільнив його з посади президента ради банку. Однак тому, що віцепрезидент банку міністр Ян Пласудський «суджує», президент доручив мін. Коцові виконувати свої обов'язки аж до призначення його наступника.

Димісія полк. Коца викликала у політичних колах велике враження. Кружляють поговори, що полк. Коц недовів від довгого часу на нерви і тому уступив. Тому, що «едута» погіршувалася щораз то більше полк. Коц зголосився до президента Мосціцького і подався до димісії. Його прохання приняли.

МІЛІОНЕРИ ПРОВІДНИКАМИ КОМІНТЕРНУ.

Сензаційні арештування у Нью Йорку. З Нью Йорку повідомляють, що тамешня поліція перевела сензаційні арештування 26-ох членів пропагандивної централі «Комінтерну» у Злучених Державах. Централі з осідком у Нью Йорку вела оживлену протидержавну діяльність в армії та американській маринарії. Між арештованими є 10 осіб зпоміж найбільших американських багатіїв-мільйонерів. І так поліція арештувала між іншими доньку відомого банкіра Моргана, жінку мільйонера Рокфеллера і дружину Лямонта. Поліція викрила велитенську друкарню, куплену й уладжену за гроші мільйонів, в якій друкувалися потайки щоденники і пропагандивні летючки.

СКАЖЕНІ ВОВКИ.

СОФІЯ, 8. 5. ПАТ. Від кількох днів у багатьох селах в околицях Бургасу ширять переполюх три скажені вовки, що схоплюють безроги й баранів. Передучора, як один із тих вовків з'явився в селі Обзор, усі селяни в переполомі скрилися по хатах. Одному селянинові вдалося постачити з рупини вовка кризь вікно. Після стрілу вовк упав на землю та лежав не порушено, колиж кількох селян підійшло до нього, зірвався зі землі та покусав трьох селян.

НЕГУС В ЄРУСАЛІМІ.

Цісар Абіссинії виголосить промову до радіо?

ГАЙФА, 8. 5. ПАТ. Нині рано прийшло до Гайфи кружляк «Ентерпрайз». Цісря, цісареву, раса Кассу та почот у народніх абіссинських строях привітав бурмістр і достойники Гайфи. Цісря в почотом і прибічною сторожею відіхав негачиво до побуду до Брусуліму. Дві години по відбаві цісря виладовували вантаж цісря, скрині зі золотом, одяг і т. д. Вантажу щільно береже поліція.

БРУСАЛІМ, 8. 5. ПАТ. Абіссинський консул достав телеграму з Львонду з проханням вислати негуса, щоб він виголосив коротку промову до американських радіослухачів. Негусові пропонують високий гонорар.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ТРИБУНАЛ В АДІС АБЕБІ.

РИМ, 8. 5. ПАТ. Аг. Стефані повідомляє з Адіс Абеби: Маршал Відоліо утворив військовий трибунал, який судитиме на основі італійських законів тих, що допустилися грабіння, насильств проти населення та приватної власності, замахів і саботажистів. Абіссинська поліція під кермою італійських старшин і підтримки аскарів помічає італійським волякам удержувати спокій.

НОВИНКИ.

— На уфундування вітражу в Успенській церкві з нагоди 70-ліття о. кан. Д. Лопатиського зложили в Адміні. «Діла»: Фікс свічок «Керос» 20 зол.; п. Тома Водяний, Яворів 1 зол.

— Найкращі лиси, пелеринки виконує і поручає Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. Приймає футра на переховання з'ом. 10—?

— Великі Весняні Студентські Вечерниці в суботу 9. травня у всіх салях Народнього Дому. Початок в год. 21. Буфет в управі пань. Першорядна музика. 958 2—2

Вже від нині в Театрі РікиРодностей «ВАРШАВСЬКИЙ ЦИРУЛЬНИК»:

„З ПЕРЕДІЛКОМ“

актуальна політична ревія: Гемар, Тувім, Шлехтер, Ф. Яроші, Т. Оляпа, М. Рентген, М. Зімінська, Л. Желіховська, З. Терне. Чого можна більше хотіти? Найпопулярніші прізвища театрів — оце «ЦИРУЛЬНИК»

Після оголошення нового молочарського закону.

Вчора подали ми на сторінках «Діла» декілька постанов нового молочарського закону, а завтра помістимо окрему статтю з докладним наświetленням цих постанов нового закону. Згадаємо

лише, що новий молочарський закон у своїй основі точній редакції не представляє загрози для нашого кооперативного молочарства.

— Охоронне щеплення проти віспи в Українській Порадні Матерей у Львові, вул. Ходоровського ч. 15. відбувається щодня від 10 до 11 години.

— Купецький празник св. Юрія, патрона Союзу українських купців і промисловців, відбується в неділю, 10. п. м. в домі при вул. Гродіських 1/1. у Львові. Після архієрейської Служби Божої в церкві св. Юра пічнється в год. 11 академія, а в год. 1 святочний спільний обід.

— Спільне свячене в читальні Просвіти при вул. Мартини ч. 9 відбувається в неділю, 10. п. м. від год. 6 веч.

— Спільне свячене в читальні Просвіти на Вулиці при вул. Совінського ч. 24 відбувається в неділю, 10. п. м. Початок год. 6.30 веч. Після свяченого забава з танцями.

— Святочну академію в честь Матері Божої уладжує Марійська Дружина учениць фахової школи СС. Васильянок в неділю, 10. п. м. в селі гімназії при вул. Даугоша ч. 17 у Львові. Початок год. 6 веч.

— «Український Комбантант». Під цим наголомком появилось у Косові перше число місячного часопису, що його видає мр Іван Волошин.

— Страйк будівельних робітників розпочався в п'ятницю у Львові. Робітники домагаються заплати за святкові дні і державні свята, робітничих одягів і виплати належності за днівки а не за «години»». У зв'язку з тим були між представниками робітників і працедавцями переговори, а що вони не довели до порозуміння, коло 10.000 робітників здержалося від праці. Страйкують не тільки муляри, теслі, цеглярі та кізлярі, але й брукярі, малярі, локерники, бетонярі і т. п.

— Позички львівського магістрату. На засіданні магістрату 7. п. м. рішенням м. ін. затягнути з Фонду праці позичку 160 тисяч зол. на будову другого трамвайового шляху на вул. Понінського. Крім того рішенням затягнути в Банку краєвого господарства 651 тисяч зол. на скомпенсування короткочасних кредитів на будову 8-го будів при Понівській вулиці.

— Смерть ген. В. Богомольця. В Парижі помер один із визначніших українських емігрантів, ген. Вадим Богомольць, колишній головний прокурор флотії Української Народньої Республіки. Після бомбешевської інвазії на Україну він виїхав до Ц. рогороду, де зорганізував український національний комітет і видавав у французькій мові тижневик «Вільна Україна». В 1923 р. переїхав до Парижа, де був одним із перших організаторів української організації. М. ін. брав живу участь в оснуванні українського «Тва заляла вивчення фашизму». Був теж постійним промовцем на всіх публичних маніфестаціях. Емігрантські злиди примусили його спочити на чужій землі в 58 р. життя. Поховали його на цвинтарі в містечку Корбеву під Парижем.

— Хто виграв? У тягненні держ. лотерії опали такі більші виграти: 10.000 зол. на ч.: 43121, 5.000 зол. на ч.: 33384 133767 137656 156929 159808, 2.000 зол. на ч.: 7225 22967 30377 39623 55902 54337 56286 56660 56995 67333 75513 104812 105812 109516 130434 151198 153752 183917, 1.000 аса. на ч.: 1690 4911 12066 17719 35019 43492 45136 51529 56625 58578 67839 78179 86409 98826 105918 113643 128232 132756 151315 151530 153406 170543 172151 183002.

— Волинський огаз. В Дубні помер колишній український посол з Волині Максим Чучмай. У польському союзі заявився спершу націоналістом, але згодом перейшов разом з іншими волинцями до комуністичного табору, щоби врешті, опинившись поза союмом, причалити до угодного табору Пенного. З його й ласки займав посаду громадського службовця, не виріжнюючись нічим від інших волинських півителігентів.

— Зловживання в судовій касі. В окружному суді в Перемишлі розпочався розправа проти ем. начальника городського суду в Ярославі, Едм. Гавліка та 6. секретаря й скарбника тогож суду Стан. Зелінського під закидом грошевих зловживань. Як каже акт обвинувачення, обш. Гавлік позичив собі в 1931 р. у обш. Зелінського із судових депозитів 3.000 зол. і перейшовши після на емеритуру, грошей не звернув. Пізніше Зелінський, який розкидав депозитові гроші на право і на ліво, оповів у бюрі, що до його каси вломився злодій й забрав готівку 30 тисяч зол. На доказ показував отворену залізну касетку. Щойно чотири роки пізніше, перед сподіваним шконтрум, Зелінський зголосився в бюрі президента окр. суду в Перемишлі д-ра Прохаски й оповів про цю крадіж. На запит, чому не зголосив крадіж зараз, Зелінський сказав, що не міг цього зробити, бо тоді переведено би касове шконтрум яке могло би викрити брак тих 3.000 зол., позичених нем. суду Гавлікові. Акт обвинувачення наводив кілька десятків випадків спроневерення. У зв'язку з тою справою переведено проти 11 суддів дисциплінарну за брак контролю над діяльністю Зелінського, наслідком чого одного начальника суду переведено а іншим суддям висловлено нагану.

— Жахливе самогубство. При вул. Піярів 35-літній безробітний Йосиф Марусевич облив себе бензином, напився формаліни і підпалив себе, вискочив кризь вікно на вулицю. Перевезений до шпиталю помер.

— За 220 зловживань. В апеляційному суді у Львові відбулася карна розправа проти 32-літнього 6. урядовця городського суду в Ярославі. Михайла Бадоні, за різні зловживання. Він припинював за гроші справи, припинював виконання кар, зміняв присуди із засудом на ув'язнення, нищив акти, присвоював собі різні суми і т. п. За 220 доказаних зловживань перемиський окружний суд засудив Бадоні на 3 і пів року в'язниці. На апеляційній розправі він виправся вини, мовлячи, що був сапним знаряддям у руках начальника суду Гавліка і директора судової канцелярії Зелінського, проти яких ведеться судова розправа в Перемишлі. Апеляційний суд обшав йому кару до двох літ в'язниці.

— Львівська Хроніка. У львівській фільмовій агенції при вул. Ягайлонській 20. возний Гр. Олесків після суперечки з двома особами із своєї родини застрілявся з револьверу. — Арештували танцівницю нічного льокалю Ванду Войтиляк, що жиніювала з Торуня Ст. Левіцькому вкрада портфель із 200 зол.

— Краєва хроніка. Із Станіславова вивезли до Берези Каргуської трьох комуністів. — Кризь граничну стацію Снятин—Залуче переїхало 450 жидівських емігрантів до Палестини. — У Скоморох Старих пов. Рогатин Петро Слюзар добув з ріки Нараївки давнє артилерійське стрільно, яке розірвало його на кусники. — В короснівському повіті ширяться між псами масово скаження.

— Новий ректор варшавського університету. Дня 7. п. м. відбувся вибір ректора варшавського університету на три найближчі академічні роки. Коли дотеперішній ректор проф. д-р Стефан Пешковський нового вибору не прийняв, у другому голосуванні вибрано ректором проф. д-ра Чубанського, який теж вибору не прийняв. У третьому голосуванні вибрано д-ра Володимира Антоновича, професора передісторичної археології, який згодився бути ректором.

— Волинська хроніка. В Ясенівці пов. Дубно селянин Пилип Олійчук вкопав на полі біля с. Жолодівки 400 польсько-литовських монет із 1509 р. — Поляки у Дубні звернулися до мінстерства освіти з домаганням заснувати в цьому місті дщей. — Окружний суд у Луцьку засудив солтиса с. Рудки Мартина Кушнірчука на рік в'язниці за спроневерення громадських гро-

тей. — При гр-хотелі, парохії в Рівному заснована та допомога бідним і хорим. — В Луцьку засуджено за комуністичну роботу Шенес на 4 роки в'язниці, а Шльому Ріса на 3 роки доми поправ.

Великі пожежі на Поліссі. В містечку Давидгородку дов. Столини вибухнула в один господарський загороді пожежа, що в короткому часі охопила коло 100 домів, поширюючись далі. Вогонь перекинувся крізь фру Горинь і синіх ціле передмістя. Згоріло коло тисячки будівель, мешкальних і господарських, на шкоду 200 господарів, переважно хліборобів. Згоріла також церква. У вогні погинула одна жінка і шість дітей. Школи доходять до пів мільйона зол. — В повітовому місті Столині згоріло 15 домів і понад 30 інших будинків загальною вартістю 30 тисяч зол. — В селі Новоолексіївському погоріло 13 хат і понад 40 інших будинків. Шкоду обчислюють на 40 тисяч зол.

Напад на колектуру. До львівської колектури Юл. Лянгера на Празі під Варшавою увірвався вчором молодий чоловік і приложивши до голови касієрки Цецилії Островської револьвер, забрав з каси 500 зол. і втік на вулицю. На крик касієрки, що була одна, в б'юро кинулися за ним прохажі і зловили грабіжника, яким був 29-літній Влад. Новак. Зрабовані гроші від нього відобрали.

Летунська катастрофа. В Скоках львівського повіту біля Познаня. В повітрі розірвався давній військовий літак, з яких один упав на землю і погребав залогом з двох людей. Другому літакові вдалося осісти, але з причини нерівного терену перевернувся. Один летун виступив з легковадом, але легковад не розвинувся і летун убитий. Згинувши пор. обсерватор Я. К. Савіньський, сержант Озоркевич і сержант Лямчик. Один підстаршина вийшов цілий.

Лихий стан засівів у Совітах. За звідом землемірів совітського комісаріату хліборобства до 25 квітня ц. р. на території совітської держави було засіяних ярів об'ємом 22 мільйонів гектарів, що дає середнє 25 проц. пляну. Торік у тім самім часі було засіяних 41 міль. га. Совітська преса викликає приспішити темпо засівів. „Правда“ і „Ізвестія“ зазначають, що стан пільних робіт у східних степових районах викликає поважні побоювання.

Фільмова хроніка. На передмісті Букарешту будуть великі ателіє для першої румунської фільмової виробки під дирекцією Тудора Помпілія. — В Москві накручують під режисерію Александрова фільму, в якій виступає 2-літній хлопець Джім Петерсон. — Грета Гарбо вернулася до Голлівуду і розпочинає незабаром фільму „Камілія“ з партнером Робертом Гейлором. — Марлена Дітріх грає у Голлівуді у фільмі „Огород Адама“ з Чарльзом Бое. Фільм буде знятий в природних краєвищах. — 7-літня фільмова зірка Шерлі має виступити у музичній фільмі „Багато білихтатко“, де м. і. купається у воді. — В часі висвітлювання фільму „Розділені очі“ зі Шерлі Темпл в Австралії продали там мільон листівок зі знімком малої артистки.

Голод у Китаю. Жахливі дива оповідають літніки з китайської провінції, навіщеної голодом. Сотні людей вимирають голодовою смертю, люди виводляють псів і котів, а навіть живуть людським м'ясом. Багато кінчить самогубством, не ждучи на голодову смерть. Рятують дуже трудний з причини лихої комунікації.

Ріжні вістки. Б. чехословацький президент проф. Тома Масарик рішився перейти з протестантства на римо-католич. обряд. — Із Фрідріхсгафену вилетів 7. ц. м. у подорож понад Атлантський океан німецький кермовий бальон „Гінденбург“ з 31 пасажиром і кільканадцять тонами пошти й багажу. — Наслідком зливних дощів завалилися руїни старинного римського театру у Вероні, падаючи на триповерховий дім, який теж завалився. В катастрофі загинуло 9 осіб. — Одною з найбільших атракцій сьогоднішнього „Свята П'ятка“ буде серія пасивних вистав, граніх на площі перед катедрою Нотр-Дам у червні ц. р. — У португальському місті Фігуерас упав літак на юрбу видів і вбив дві жінки. — Біля Біяріці впала в мітку артистка Герміна Рікар і вбила.

Про охоронні засоби проти веснянок. Сучасний кошти людські численним досвідом авдалося побороти веснянний страх мільйонів жінок перед веснянками, які виступають під впливом сонця. Тепер залякати жінку можна тільки охоронними засобами, не потребують ужиття жодних охоронних засобів перед сонцем, але жінки сидять обгоріті і не дістають веснянок. Мій ужиток тепер охоронними засобами, вибачається за перший палець. Крім і мило Лешіпера“ вироб відомої фірми Антікар Дрань і Ска, в Бельську, можна дістати у всіх вітках і аптеках. Веснянки перестали бути від тоді задоволю цим новачисному засобом лікування весняних плям.

3 кіна.

КІНО „КАСІНО“: „ЛАННОЧКА З ПОСТЕ-РЕСТАНТЕ“.

Така собі звичайна комедія, що не кожна уважливий дівчині з почтового віконця, може трапитися. Треба для цього мати оліку на свій щому ставити і помилки в телеграмі, яку він доставляє саме тоді, коли вона приходить до нього у відвідання. Коли директор великого промислового підприємства зателеграфує, щоб йому прислали негайно кухарку і льокаля, а замість цього у телеграфічному уряді, завдяки промислові, вставляють „молоду гарну секретарку“ — комедія готова. Не дуже забавляється ми у тих моментах, коли молодий директор не знає, що робити з молодою секретаркою в одній спальній переділці; а на це вже готові шаблони і сценаристи, режисери та актори не легко відійти від цих шаблонів. Найвеселіша частина фільму та, в якій урядовець підприємства, разом із кухаром згодяться свого шефа від Будалешту до Дельматі. Нова артистка Альма Кар не має якихось особливих прикмет поза пересічною грую і пересічною красою. Дуже добрі комічні типи Зніча, Цвіліньської та Герасівського.

ДИВОГЛЯДИ.

ДІВЧИНКА, ЩО ЗНАЄ СВОЄ ПОПЕРЕДНЄ ЖИТТЯ.

В індійській місті Делі зіхалися учені та лікарі, щоб дослідити небуде не явище. 9-літня дівчинка Санті Деві оповідає подробиці про своє попереднє життя. До цих П оповідаць спочатку поставились скептично, переконані, що вона вигадує. Тимчасом перевірили, що всі факти подані нею правдиві. Вона з заплющеними очима згадувала дім, в якому ніколи не була і описувала всі предмети, що там знаходяться. Вона передає якнайточніше подробиці з життя зовсім невідомої собі особи, якою вона почувається, якби продовжувала її життя в іншій формі.

РОСІЙСЬКА МОВА В ЛЬОНДОНІ.

Льондонський журналіст Патрік Морфі, правдивий англієць, що зміцку навчився по російськи, мав одного дня таку фантазію, що хотів перевірити, чи важко російськи, який не знає російської мови, порозуміватись по російськи. Він зайшов у перший ресторан з самого ранку і сказав по російськи: „Я хочу їсти і пити“. Кельнерка зморщила брови і сказала, що не розуміє. „Есть“ (їсти) сказав він, „Коли ви хочете їсти“ (дріжджі) по російськи, то підіть до пекарні напроти“. Журналіст далі говорив по російськи. Тоді кельнерка нахилилась над ним і тихцем сказала по російськи: „Коли ви п'яні, то підіть до задньої кімнати, я вам принесу води“. І почала дуже тішитись, що зустріла бідного російського емігранта, який не знає російської мови. Після цього вступив Морфі до першої готельнички і звернувся по російськи до швейцара. Той пішов до телефону і передав слухальне журналістові. Морфі почув, як хтось говорить по російськи: „Хочете кімнати? Ви російський? З російською мовою в Лондоні важко. Сам знаю по собі; я тут стрижи, теж російський“. На підставі таких дослідів англійський журналіст зробив висновок, що навіть у Лондоні, де так маює росія, можна дати собі раду з російською мовою.

† Посмертні згадки.

Дня 2. травня ц. р. помер о. Іван Токар, крилошник гр. кат. Митрополічної Капітули і радник гр. кат. Митрополічної Консисторії у Львові, парох Підгаєць, виступлений підгаєцький декан, б. голова Філії „Прогресу“, б. голова Сільського Господаря і член усіх українських товариств і установ у Підляччях. Перенесення тілних останків до місцевої церкви відбулося дня 4. травня, відправлення тіла на місце спочинку до Вишнівчківка дня 5. травня. Покійний уродився 1854 р., рукопоколений 1877 р. Був знаменитим проповідником і ревним священником. В. Р. П.

Дописи.

САМБІР.

Свячене у „Соколі“. Одиноке свячене цього року улаштував в Самборі Тво „Соколі“ дня 26. квітня ц. р. у власній домівці при вул. Перемиській. В означений годині з'явилися шестеро гарно одягнених молодих старші і молоді доверши в побратимів в числі козо 70 осіб. О. декан Ю. Пашкевич посвятив сніди і почав ці святочні сьгодні радісним „Христос Воскрес“. Голова Тво др Ю. Рибій подякався з присутніми святочним явцем і вигословив пажу промову, в якій сказав усім побажання всього покращеного та оповів своїм про Великдень між українськими Сьгодніми Столітцями. Підчас свяченого

привітні спали воскресні і сьгодні пісні. Крім того промовляли ще др Книжницький і побр. Філіппак Мик. Др Книжницький звернувся у своїй промові увагу на значення соціалізму під теперішню хвилину для українського народу. Присутні провели ніло час на веселій гутірці так, що жаль було відходити до дому. Свячене залишило гарне враження і переконало старших громадян, що Тво „Соколі“ у Самборі — це живе товариство з гарними перспективами на будуче і з великим значенням для міста, бо дає не лише про фінанси, але і про моральне та національне виховання української молоді в Самборі. Сала агадати що „Соколі“ у Самборі щодня від адрох літ завдяки щодній студентській молоді проявляє діяльність і ним став одним з найрухливіших та найцікавіших товариств у Самборі. Перешкодою в праці Тво є недостатня власної рухані і спортової площі, як і приладдя до рухані. Але коли праця в Тво піде замість як дотепер і ці перешкоди Тво нездоланого усуну. Свячене закінчилось відспіванням національного гімну.

КАЛУШ.

Дитячі садки. Як минулими роками, так і цього року філія Союзу Українок у Калуші улаштувала дитячий садок у середмісті (Торговища), що його веде кваліфікована промислова садка п. Гена Карназішова. По дитинках роблять заходи кружок „Рідної Школи“ відкрити садки від червня ц. р.

КОЛОМІЯ.

Предсвятничий ярмарок на дохід Рідної Школи в Коломії. Заходом Старшини Кружка Р. Ш. відбувся в Коломії у квітні, неділю в салі Каси Опшадності передсвятничий ярмарок, злучений з фантовою лотерією. При українській кооперативній та промисловій підприємстві, а саме: кооператива „Рідна Школа“ і „Суспільний Прогрес“ у Львові, „Будучність“ у Тернополі, далі фірми Аллоє, Зоря, Сільва і Дендра у Львові, які даром надіслали на ярмарок свої вироби на фанти. На ярмарку улашковано окремі киоски з відспіваннями написаними, що зробило цим ярмарком добру рекламу. Ярмарок пройшов з великим моральним, частинно й матеріальним успіхом, за що Старшина кружка складає щиро подяку вище згаданим нашим фірмам.

ДЕЛЯТИН.

Чому парох не дав шлюбу в неділю? На днях скінчилась перед городським судом у Десятині карна розправа з приватного обвинувачення о. Олександра Луцеза, пароху в Микучині, проти наших гуцулів. Підсудні й гуцули жалувалися письменно перед епископом Хоншином, що місцевий парох відмовився дати їм шлюб у неділю, внаслідок чого вони взяли шлюб у Десятині в римокат. костелі. На припорушення епископа Хоншин: на обвинувачував о. Олександр Луцеза гуцулів за зневагу до того, що йому закинули підсудні, що він як парох іншим шлюб дає також у неділю, а їм не хоче дати (вшло про шлюб з парохом). Суд допустив докази правди, внаслідок чого о. Олександр Луцеза стягнув своє обвинувачення. Замітимо, що о. Олександр Луцеза, грекокатолик, парох в Микучині, зоступав адвокат жид, др Леопольд Гаммер у Десятині. Наші гуцули боронилися самі.

Пожежа читальні „Прогресу“ в Дорі. Вночі з 6. на 7. травня ц. р. згорів гарний будинок читальні „Прогресу“ в Дорі, що його прилаштували гуцули в останніх двох роках. Тому в останнім році дуже оживало культурно освітнє життя в тім читальні. Майже кожного дня відбувалися проби читальняного або церковного хору під диригентом Кабарівського та проби місцевої гуцульської дути оркестри під управою п. Пилипа Гинюка, яка підготувалася до сезонних імпрес, як фестивалі, народні свята і на аніоту на святі Феофанівки в Коломії. Гарний будинок у гуцульським стилі, що отже згорів, похований при головній шолі в самім осередку Дорі і був сіллю а очак чужо-національного елементу.

Бійки між гуцулами. Бійки і розбавання голод не минаються по наших гірських селах. Майже кожного дня привозять до Десятини тяжко побитого, пораненого старшого селянина або молодого парубка до місцевого лікаря. Дня 7. ц. м. привезли з Чорних Острів сел. Шоагелюка, якого по лікарській допомозі переслаухано під приглядом і списаво судово-лікарський протокол, після чого відвезли його до шпиталю в Надвірній. Стан побитого дуже поважний так, що грозить небезпека смерті. Вишнівчківська поліція арештувала.

Свячене „Союзу Українок“. Заходом кружка „Союзу Українок“ у Десятині відбулося спільне свячене дня 3. ц. м. в селіх Українцях. Зійшлося к. 80 осіб, найповажніших громадян нашого міста, що серед сердечних привітань і побажань та дійсно щирої гутірці провели час від 6. до 12-ї год. Свячене поблагодійно о. Захарія Золотий, місцевий парох. Опісля голова „Союзу Українок“ п. Назарюк короткою промовою привітав гостів і членів Тво. Підчас свяченого співав мужеський і дівочий хор читальні „Прогресу“ в Десятині величозні та широкі пісні. Сала підкреслити, що це одні з найбільш удатних імпрес „Союзу Українок“, який в останній час розвиває живу діяльність між місцевими товариствами життя та над однесеним освіті своїх членів. 16.

